

La lavur da l'Assamblea federala

Tge che nossas parlamentarias e noss parlamentaris fan a Berna

■ Il parlament svizzer – l'Assamblea federala – sa cumpona da duas chombras cun dretgs eguals. Il Cussegl naziunal dumbra 200 commembers. Mintga chantun furma in circulo electoral. Il dumber dals cussegliers nazionals per chantun dependa dal dumber da la populaziun. Dapi il 1919 vegnan ils deputads elegids segund il sistem da proporz. Il Cussegl dals chantuns dumbra 46 commembers. Mintga chantun deleghescha dus e mintga mez chantun in commember. Ils blers dad ellas e dad els vegnan elegids segund il sistem da maiorz. Il Cussegl naziunal vegn elegi mintga quatter onns l'ultima dumengia d'october. Mintga burgaisa svizra e mintga burgais svizzer cun dretg da votar po vegnir elegi en il Cussegl naziunal. La vegliadetgna da votar e d'elegir cuntanschan ins cun 18 onns. Las eleziuns en il Cussegl dals chantuns vegnan fatgas tenor dretg chantunal ed han lieu en ils blers chantuns il medem di sco las eleziuns dal Cussegl naziunal.

Il parlament federal è l'autorità legislativa suprema da la Confederaziun. Il sistem cun duas chombras ch'èn absolutamain egualas exprima il federalissem marcant en Svizra. Ultra da las medemas competenzas disponan ils dus cussegliers dals medems dretgs da procedura. Mintga conclus dal parlament sto vegnir approvà da domadus cussegliers. Las chombras federalas sa radunan per regla la primavaira, la stad, l'atun e l'enviern per ina sessiun ordinaria da trais emnas a Berna; las sesidas èn publicas. Mintga chombra po decidir da sa radunar ad ulteriuras sessiuns spezialas per liquidar pendenzas u per tractar tematicas extraordinarias.

L'Assamblea federala s'occupa da midadas da la constituiziun, deliberescha leschas federalas e conclus federals, elegia ils commembers dal Cussegl federal e dal Tribunal federal, decida per tge intent ed en tge dimensiun ch'è daners da taglia vegnan duvrads, surveglia l'actività da l'amministraziun federala e prenda posiziun concernent iniziativa dal pievel. Las duas chombras tractan las fatschentas per regla separadamain. Sco Assamblea federala sa radunan ellas comunablamain en cas d'occurrentzas spezialas, per exempel per eleziuns sco er per retschaiver declaraziuns dal Cussegl federal davart fatschentas impurtantas.

Ils 246 commembers dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns deditgeschan 60–70 % dal temp da lavur a lur mandat parlamentari. Els han per regla er anc in'actività professiunala. En quest uschenumnà sistem da milissa vegnan las incumbenzas ed ils mandats publics pia exercitads en uffizi accessoric. La dubla chargia da lavur dals parlamentaris evoche-

scha perquai regularmain la dumonda d'in parlament professiunal. Da l'autra vart permetta quest sistem a las parlamentarias ed als parlamentaris dad esser pli datiers dal pievel e d'integrar lur enconuschientschas professiunals en las differentas discussiuns.

Fracziuns, cumissiuns e delegaziuns

Politicamain n'è l'Assamblea federala betg dividida en partidas, mabain en fracziuns. Ina fracziun è ina gruppa da parlamentaris da la medema partida u da partidas politicamain vischinas, constituìda d'almain tschintg commembers dal medem cussegl. Las fracziuns giogan ina rolla centrala en il process da la furmaziun d'opiniun. Ellas predelibereschan fatschentas impurtantas suttemessas als cussegliers ed emprovan da s'accordar ad ina posiziun cuminaiva. Partidas pli pitschnas sa stentan da far part ad ina fracziun existenta u pon s'associar per cuntanscher la forza da fracziun. L'appartegnentscha ad ina fracziun è la premissa per sa participar a cumissiuns.

Ina part essenziala da la lavur parlamentara na vegn betg fatga en las sesidas plenaras publicas, mabain en las sesidas confidenzialas da las cumissiuns. Quellas han l'incumbenza da predeliberar las fatschentas e da preschentar ina proposta a lur cussegl. Mintga cussegl dispona dad indesch cumissiuns permanentas: nov cumissiuns legislativas e duas cumissiuns da surveglianza. Bunamain tut las cumissiuns dal Cussegl naziunal sa cumponan da 25, quellas dal Cussegl dals chantuns da 13 commembers e commembers. Las cumissiuns sa radunan en media durant trais fin quatter dis per quartal. Questas sedutas han lieu tranter las sessiuns.

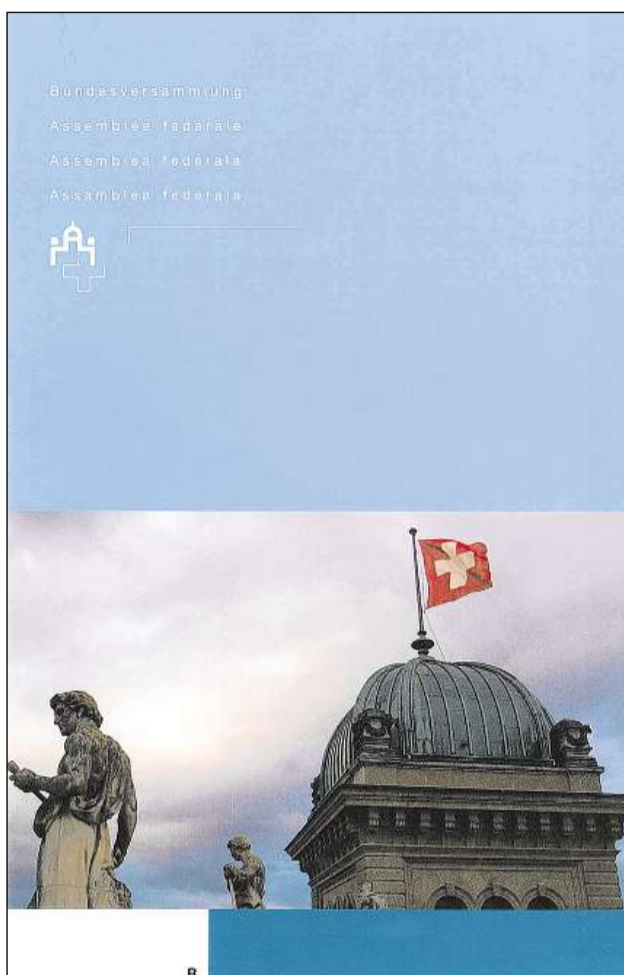
Cuntrari a las sesidas dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns n'èn las sedutas da las cumissiuns betg publicas. Las deliberaziuns confidenzialas duain pussibilitar als commembers da discutir a moda averta ed als simplifitgar da chattar soluziuns cuminaivlas. Suenten lur sesidas infurmeschan las cumissiuns però las medias.

Ils commembers che n'han betg reussi da far valair lur punct da vista en las cumissiuns pon preschentar propostas da minorità en il cussegl. En general acceptan ils cussegliers las propostas da lur cumissiuns. Ellas giogan damai ina rolla centrala per furmar las opiniuns e preparar las decisiuns.

Plinavant vegn l'Assamblea federala preschentada tras delegaziuns permanentas en differentas assembleas parlamentaras internaziunals sco il Cussegl da l'Europa, en l'Associaziun europeica dal commerzi liber, en l'Uniu interparlamentara ed en l'Assamblea parlamentara da l'OSCE.

Las deliberaziuns

La sessiun publica munta per ina fatschenta parlamentara la fin d'in lung temp da preparaziun tras ils divers organs dal parlament (cumissiuns e fracziuns) e tras

Cuverta da la brochura d'infurmaziun edida il 2004 dals Servetschs dal parlament.

mintgin dals singuls parlamentaris. Tut las fatschentas vegnan tractadas successivamain da tut las duas chombras. Ils presidents da las chombras fixeschan mintgama, tge cussegl che tracta sco emprim ina fatschenta.

En il Cussegl naziunal rapportan ils pleaders da la cumissiun per tudestg e franzos davart las lavurs entaifer la cumissiun ch'ha deliberà en detagl il text che stat en discussiun. Il cusseglier federal competent defenda il punct da vista da la regenza.

L'emprim avra il president la debatta d'entrar en materia. I suonda la tractativa artigel per artigel. Sche las propostas da midada da la cumissiun na vegnan betg contestadas, èn ella acceptadas tacitamain. Mintga commember dal cussegl po far propostas da midada. Cur che la chombra ha acceptà expressivamain u tacitamain tut ils artigels cun u senza midadas passa ella a la votaziun globala.

Mintga commember dal Cussegl naziunal e dal Cussegl dals chantuns ha in'entira retscha d'instruments per far valair si'opiniun. El po proponer midadas da lescha, far dumondas criticas al Cussegl federal u dar incumbenzas ad el. Las intervenziuns parlamentaras pon vegnir inoltradas mo durant las sessiuns. Ellas ston vegnir inoltradas en scrit al president dal cussegl e ston vegnir sutsegnadas (eventualmain tras consutsegnaders).

Concret pon ils deputads proponer midadas e far propostas en furma d'iniziativa parlamentaras, da moziuns u da postulats. Cun l'interpellaziun, cun ina dumonda simpla ed en l'ura da dumondas pon els

pretender infurmaziuns da la regenza davart problems determinads.

En vista al dumber crescent da las fatschentas prevesa il reglament tschintg categorias per las tractativas en il Cussegl naziunal, da la debatta libra fin a la procedura en scrit. Uschia èsi pussaivel da raziunalisar la lavur en il cussegl e d'impunder il temp a disposiziun per las discussiuns davart las fatschentas las pli impurtantas. Per las votaziuns en la sala dal Cussegl naziunal stat a disposiziun in indriz electronic. En il Cussegl dals stadis discorra mintga cusseglier da ses plaz anora. Cuntrari al Cussegl naziunal na datti qua nagina reducziun dal temp da discurre; la discussiun è per quest motiv pli libra. Las votaziuns succedan cun auzar il maun.

Ils Servetschs dal parlament

Als cussegliers ed a lur organs sco er a las singulas commembas ed als singuls commembers dal cussegl stattan a disposiziun ils servetschs dal Parlament per liquidar la lavur parlamentara. Els èn responsabels per l'organizaziun, per la preparaziun e per l'elavuraziun posteriura da las fatschentas, per la documentaziun, per la translaziun e per il support durant las sessiuns e durant las sesidas.

En il Cussegl naziunal vegnan translattadas las deliberaziuns en moda complessiva. Mintga commember dal Cussegl naziunal ha la pussaivladad da tadlar en sia piazza la translaziun simultana per talian, per franzos u per tudestg. En il Cussegl dals chantuns na datti naginas translaziuns simultanas.

La sala dal Cussegl naziunal.

Il sistem da protocollar dal Bulletin uffizial è in dals pli moderns dal mund che permetta da transcriber e da publicar las intervenziuns parlamentaras sin la pagina web www.parlament.ch quasi en temp real. Il bulletin uffizial n'è dentant betg mo ina transcripziun da las tractativas: sco part da las materialias giuridicas en la procedura da legislaziun sto el correspunder a las prescripziuns da procedura, las qualas las chombras ston observar en lur tractativas. Els origins dal bulletin uffizial dateschan da l'onn 1848; dapi il 1891 cumpara el regularmain. Sco document istoric exprima el la tradiziun parlamentara dal stadi federal.

La resumaziun da las tractativas da l'Assamblea federala cumpara suenter mintga sessiun per tudestg e per franzos. Ella cuntegna indicaziuns davart il stadi da las fatschentas parlamentaras pendentas sco er davart quellas fatschentas ch'èn vegnidas liquidadas durant la sessiun correspudenta. A mintga fatschenta parlamentara vegn attribuida in numer ed in titel abrevià che vegnan inditgads sin tut ils documents parlamentaris che concernan la medema fatschenta. La resumaziun stat a disposiziun online sco banca da datas da las fatschentas parlamentaras sut il num «curia vista» (www.parlament.ch).

L'Assamblea federala relascha normas da dretg en furma da lescha federala u d'ordinaziun. Els ulteriurs decrets vegnan relaschads en furma da conclus federal. In conclus federal che na sutstat betg al referendum vegn defini sco conclus federal simpel. Tut las normas da dretg impurtantas ston dentant vegnir relaschadas en furma d'ina lescha federala. Latiers tutgan tranter auter las disposiziuns fundamentalas davart il diever dals dretgs politics, la restricziun dals dretgs costituziunals, ils dretgs e las obligaziuns da persunas, las incumbenzas e las prestaziuns da la Confederaziun, las obligaziuns dals chantuns concernent la realisaziun e l'execuziun dal dretg federal sco er l'organizaziun e la procedura da las autoritads federalas.

Intervenziuns parlamentaras

Dumandar infurmaziuns dal Cussegl federal:

Ura da dumondas: Davant il plenum dumondan commembers dal Cussegl naziunal infurmaziuns a bucca dal Cussegl federal.

Dumonda: Intervenziun cun la quala in singul commember dumonda il Cussegl federal d'infurmar davart ina tematica determinada.

Interpellaziun: Oblighescha il Cussegl federal d'infurmar il parlament davart chausas da la Confederaziun, e quai a bucca u en scrit.

Dar impuls per mesiras u per novas disposiziuns giuridicas:

Postulat: Pretenda dal Cussegl federal ch'el duaja examinar e rapportar sch'i stoppia vegnir preschenta ina lescha u in conclus u sch'i stoppia vegnir prendida ina mesira.

Moziun: Oblighescha il Cussegl federal d'elavurar ina lescha u da prender ina mesira (incumbenza d'agir lianta).

Iniziativa parlamentara: Incumbescha il parlament d'elavurar sez in sboz per ina nova lescha u per in nov artigel da la constituiziun.

La preschentaziun:

Servetschs dal parlament. Assamblea federala. Berna 2004.

Dapli infurmaziuns:

chatta.ch/?hiid=2662
www.chatta.ch

Las cumissiuns en survista

Las cumissiuns legislativas s'occupan dals sequents champs:

- politica esteriura
- scienza, scolaziun e cultura
- segirezza sociala e sanadad
- ambient, planisaziun dal territori ed energia
- politica da segirezza
- traffic e telecommunicaziun
- economia e taglias
- instituziuns politics
- dumondas da dretg

A las cumissiuns da surveglianza èn attribuidas:

- las finanzas
- l'examinaziun da la gestiun

